

An aerial photograph showing a large group of people of various ages and ethnicities holding hands in a large circle on a green grassy field. The people are dressed in casual summer clothing. The scene is captured from a high angle, showing the circular arrangement and the shadows cast by the participants. A red rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing white text.

**Наша жива
традиција - очување
традиције и идентитета
у микрорегији
„Лудашпуста“**

Наша жива традиција - очување традиције и идентитета у микрорегији „Лудашпуста“

Регионално удружење грађана „Лудашпуста“ са својим мађарским партнером Омладинско непрофитно удружење за развој заједнице „Еђ-машерт“ у склопу програма ИПА прекограничне сарадње Мађарска-Србија спроводи заједнички програм за очување традиције и идентитета локалних заједница. У фокусу су модернизам и традиција. Да ли се ова два појма могу да постоје један поред другог? А ми постављамо питање да ли могу да постоје један без другог?

Циљ пројекта је упознати људе који живе у двома земљама дуж мађарске и српске границе са својим заједничким културним наслеђем. Програм представља локалну народну културу, за разлику од познатих класичних ТВ и ПР филмова, не у идеализованој, архаичној форми од пре 100 година већ у данашњем, живом стању. Сходно томе, нагласак није на приказивању богатства плесова, песама, обичаја и народних заната већ на раду локалних удружења за очување традиције. О овом раду можемо слободно да кажемо да не служи само очувању културних вредности локалних заједница, већ и њиховом ојачању.

Партнери имају за циљ да се локалне заједнице са обе стране границе проналазе преко границе, баш како су се и проналазиле локално. И како им у данашња времена задатак излази из оквира очувања традиције и постале су главна покретачка снага за локалносамеоорганизовање, треба да удружују снаге са људима са обе стране границе у све више области живота, како би наша заједничка традиција постала жива.

Удружење „Александар Лифка“ – бећарски елан

Културно уметничко удружење „Александар Лифка“ је основано 1994. године са циљем да се негује народна култура и традиција региона и Војводине. Секције удружења су фолклорни певачки ансамбл „Рекеће“, плесна група, секције за казивање бајки и ликовну уметност „Пићпанг“, „Кериш“ и „Богља“.

Плесне групе имају 30-60 чланова и очекују децу од предшколског узраста до краја основне школе. Фолклорни певачки ансамбл „Рекеће“, мешовити хор удружења броји 15 чланова и редован је учесник манифестација у Мађарској, и пре свега изводи бећарске песме, пошто ове песме су популарне у Хајдукову, заједно са успоменом Шандора Роже, чије име носи и једна локална невладина организација. Четвородневна манифестација под називом „Фестивал Шандора Роже без граница од Ашотхалома до Хајдукова“, бележи шесту сезону. Током отварања фестивала учесници одлазе код чувеног дрвета Шандора Роже, старог 250 година, и заливају му корење ракијом како би сива топола „и даље живела и јачала“. У наставку следе такмичења у кувању овчијег паприкаша, бећарска такмичења, мустра opakлија, народне дечје игре, вашар рукотворина, док су прошле године, на острву Шандора Роже у Лудошком језеру засадили клицу старог бећарског дрвета.

Удружење је један од организатора Бербанских дана у Хајдукову, који чека госте већ 50 година. Манифестација традиционално почиње освешћењем воћа и благословом рода, које прате отварање изложбе плодова, спортски програми, позоришне представе и плесне представе. У протеклој години посебан нагласак је стављен на промоцију вина: млади су посетили локалне подруме како би се ближе упознали са лепотама и тешкоћама бербе.

Наступ фолклорног плесног ансамбла „Богља“

Наступ фолклорног певачког ансамбла „Рекеће“
Извор: Културно уметничко друштво „Александар Лифка“

Регионално удружење грађана „Лудашпуста“ – Област Кадарке

Регионално удружење грађана „Лудашпуста“ је основано за развој и очување традиције микрорегиона „Лудашпуста“, које сада броји око 500-600 активних чланова. Микрорегион „Лудашпуста“ чине села у источној агломерацији Суботице: Бачки Виногради, Хајдуково, Носа, Шупљак, Палић и Радановац.

Њихова канцеларија за развој микрорегиона отворена је 2010. и има за циљ развој заједнице и пружање подршке локалним газдинствима: сачинили су базу података локалне хране и занатских производа произведених на традиционалан начин, и промовишу их на изложби Локалних производа Хајдукова, на Зимском фестивалу традиција и на другим форумима.

Поред подршке домаћим производима удружење је спровело и низ сродних програма: писање конкурсне документације и обуку за маркетинг малих и средњих предузећа, промоцију технологије узгоја. Од великог је значаја подршка младим газдама и помоћ при куповини сеоских кућа, што охрабрује младе људе да остану на селу. Од 2011. године, пројекти засновани на прекограничној сарадњи такође су били успешни. Рад удружења је све шири, а невладине организације, локалне самоуправе и локална штампа имају важну улогу у организовању његовог рада.

Удружење такође много ради на томе да винарство постане атрактивна каријера за младе људе. Област је, на пример, савршен за узгој сорте Кадарка, треба само да се присетимо светског успеха из 2015. када је један од најбољих ресторана на свету, Нома уврстио у своју понуду вино под називом Кадарка 1880 винара Маурер Оскар.

Палићки веслачки клуб-Бронзана медаља у излогу

Палићки веслачки клуб основан је 1920. године и доживела успех на Олимпијским играма 1928. са оствареним петим местом. У раним 1950-им, веслачки клуб је имао 16 бродова и палићки мушки јуниорски четварац је три године узастопно освојио про место на југословенском шампионату. Године 1956., женски сениорски четварац освојио је национално првенство, а касније на Европском првенству у Бледу стигао је до полуфинала. Између 1971. и 1977. године је веслачки спорт паузирао због испуштања воде из језера и рехабилитације, али онда је стигло још једно златно доба: 80-и 90-локални млади и одрасли спортисти вратили су се са златним медаљама скоро са свих државних и националних првенства а и бронзана медаља из Бледа им се нашла у излогу.

Више од пола века, на Палићком језеру се одржава „Војводина Опен“ међународно такмичење регата, на којој су уз Европљане учествовали и Афрички и Азијски веслачи.

2017. године у склопу „Војводина Опена“ се одржавало републичко универзитетско такмичење осмака, који је уједно био и увод у Европско првенство универзитета које такође нашло своје место на Палићком језеру. Такмичило је више од 500 такмичара са 85 универзитета из 20 европских земаља. Најбројнију делегацију традиционално је послала Велика Британија, најгледанија трка била је трка мушких осмака, на којем је Универзитет Окфорд Брукес успео да одбрани шампионску титулу испред техничких факултета Делфт у Холандији и немачког града Ахена.

Захваљујући успеху, школа за веслање Палићког веслачког клуба из године у годину постаје све популарнија, која сваке године организује пријем нових чланова у априлу и очекује младе од 11 година.

Војводина Опен на Палићком језеру

Мађарско културно уметничко друштво Палић - Шаролика сарадња

Мађарско културно уметничко друштво Палић, које броји 150 чланова, у свом делокругу има локални развој, културну сарадњу, промоцију туризма и промоцију живота у заједници. И у иностранству признат фолклорни певачки ансамбл „Седеринда“, фолклорни плесни ансамбл, драмска секција, секција цитре, књижевна секција и радионице за израду рукотворина редовно наступају својим програмима обогаћујући културни миље Суботице и околине.

Нови дом Мађарског културног уметничког друштва је изграђен 2019. захваљујући једном прекограничном пројекту. Велика сала новог културног центра Палић за 250 особа биће место за позоришне представе, плесне забаве, концерте и књижевне догађаје. За осигурање ресурса удружење је заједно конкурисало са градом Суботица и Омладинским непрофитним удружењем за развој заједнице „Еђ-машерт“.

Културни живот Палићког региона се освежио у последњих неколико година, а нарочито прошле године, захваљујући серијалу манифестација атрактивних за туристе поводом 555-огодишњице оснивања града. Рекреативни спорт на Палићу има значајан утицај на формирање заједнице, сетимо се само фудбалског турнира ФИФА фер плеј родшо-а, ултрамаратона од двадесет четири сата и традиционалне трке Деда Мразова чија организација активизира пуно волонтера. Програм Колорфул Коператион који је омогућио и изградњу културног центра, наредних 36 месеци подржаваће педесет културних програма: шест изложби, три међународна фестивала, 3 позоришне представе, неколико књижевних вечери и радионица које ће унапредити културни живот Палића и региона током периода 2018-2021.

Удружење Талантум – креативно чување традиције

Удружење „Талантум“ је осниван у јануару 2013. и има за циљ упознавање деце и младих са народном традицијом региона, као и јачање самопоштовања, идентитета, прилагодљивости и и отворености према другим културама младих кроз курсеве за плес, певање, музику и драму.

Главни циљ удружења уз представљање традиције је да путем инструменталног образовања, као и емоционалног и естетског васпитања допринесе да млади одрастајући у овом региону буду свестрано образоване, развијене, креативне личности. Нега талената у области музичког и занатског образовања, уметности, драме, плеса користи пуно изражених и експерименталних метода поштујући индивидуалност деце. Талантум чека децу и младе спремне да уче и заинтересоване за уметност између 4 и 26 година старости у своје групе за предшколце, ученике нижих разреда основних школа и младе.

Мисија „Талантума“ поред уметничке едукације укључује препознавање и менторство креативне деце. Организацијом различитих програма (посете, концерти, радионице за плес, путовања, летњи кампови) удружење помаже да млади људи покажу и другима културне вредности своје заједнице и да се ојача њихова међусобна веза.

Плес је постао нарочито јак стуб у чувању традиције у Војводини у последњих неколико година, након што је „Талантум“ укључивањем плесача из Мађарске и Србије основао „Плесно позориште Суботице“. Ансамбл, заједно са Мађарски државним фолклорним ансамблом извео је представу под називом „Поштар“ која је доживела велики успех.

Радионица виолине у летњем кампу „Талантума“

Вежбање плеса у летњем кампу „Талантума“ поред Суботице

Наслов програма: TRADinBORD2 - promoting and preserving TRADitioN and identity jointly in the BORDER

Скраћеница програма: TRADinBORD2

Ознака: HUSRB/1602/32/0140

Носилац програма: Регионално удружење грађана „Лудашпуста“

Ова публикација не одражава став ЕУ, Регионално удружење грађана „Лудашпуста“ преузима одговорност за садржај.

Фотографија на предњој страни:

Фотографија на задњој страни:

Projekat sufinansira
Evropska unija

*Dobri susedi
stvaraju zajedničku
budućnost*

Interreg - IPA CBC
Mađarska - Srbija

